

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre 12 korona
Félévre 6 korona
Negyedévre 3 korona
Egyes szám ára 12 fillér.

MEGJELENIK VASÁRNAP
ÉS CSÜTÖRTÖK REGGEL

HATÁRŐR

UJVIDEK, 1910.
július 21. csütörtök.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petőfi-utca 47. szám,
ahová a lap szellemi s anyagi részét
illető közlemények intézendők.
Ilyen közleményeket és megkereséseket
lapunk nyomdája is elfogad.

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Az általános választói jog.

Írta: Dr. Bognár Oszkár.

A történelem sokszor megismétli önmagát. Tanulságos és hasznos studium az és ha azok, kik az ország sorsának intézésére vannak hivatva, ennek ismeretével bírnak és a történelem nagy könyvében olvasni tudnak, sok erőpazarlásnak veszik elejét, sok hiábavaló küzdelemtől, sőt vérontástól óvják meg nemzetüket.

A mai korszakot a múlt század 30-as – 40-es éveivel lehet összehasonlítani. Nem az akkori áldatlan politikai viszonyokra célok ezzel, nem arra a számtalan összeütközésre gondolok, amely a magyar országgyűlés és a bécsi kamarilla között előfordult és a hajdani megyei »adminisztrátorok« gyászos szereplését sem akarom itt feleleveníteni. A múlt század 30–40-es éveit a felpeszülés korszakának, az újjáébredés idejének lehetne nevezni. Ez időben fellevenedik és magyar szint, erőt nyer az irodalom, amelynek nyomán a társadalmi élet magyarosodása halad. A közgazdaságban lüktető élet kezdődik, terjed a vállalkozási kedv, kezdi gyökerét eresztetni a zsenge gyárilpar és a forrongó élet, mintha egy új irányt keresne, melyet meg is talál a 48-ban megalapozott demokratikus irányban. A 48-as törvényhozás a demokrácia nagy eszméjét törvényben is kifejezi és létrehozza a 48-as alkotások legmaradandóbbikát, a demokratikus irányban szabályozott választójogot.

A »demokratikus« választójog nemzetünk életének új irányt és fejlődésének oly erőt adott, aminőt hiába keresünk akár történelmünk más szakában, akár más nemzet életében. Bátran elmondhatjuk, hogy nemzetünk talán élete egész folyamán oly gyors és meglepő haladást nem tett, mint a 48-as demokratikus reformtól napjainkig. Ez a nagyarányú fejlődés a demokráciának, az egyenlőségnek, a testvériségnek a diadala, melynek kiinduló pontja a 48-as, annak idején radikálisan demokratikus választói jog megalkotása.

Mily mérhetetlen bölcsesség, jövőbe látás kellett, hogy ezt akkor Kossuth Lajos felismerje!

Hogy Kossuth Lajos reformja, amelylyel a parasztot politikailag jogosulttá tette, mennyire radikális volt, azt mi talán már mérlegelni sem tudjuk. Hiányoznak nálunk azok a fogalmak, amelyekkel a kimondhatatlan nagyarányú

haladást összehasonlítani és az eredményt mérlegelni tudjuk. Azt a nagy, áthidalhatatlan űrt, mely születés folytán nemes és paraszt között volt, mi elképzelni sem tudjuk, hála Istennek.

Szerencséje a nemzetnek, hogy Kossuth Lajos a radikális reform szükségét felismerte, mert gyors segílyre volt szükség. A jobbágy kezdte felismerni sanyaru helyzetét. Itt is, ott is merültek fel hangok a nemesek kiváltságai ellen. Ezt az irodalom százszorosán visszhangozta. A gyúanyag napról-napra növekedett és a felső és alsó osztály közötti összeütközésnek csak azzal lehetett elejét venni, hogy az emberi érzéstől vezettetve, a jogokból kizártaknak jogot adtak, mint politikailag mondani szokták, a parasztot »bevették az alkotmány sáncaiba«.

Kossuth Lajos törvényhozása millió jogtalanok adott szavazati jogot.

Hajszálnyira ilyen a mai helyzet is. Körülöttünk mindenütt pezsdülő, lüktető élet, mely korlátokat nem tűr, a meglevőket lerombolja. Korszakalkotó találmányok, csodásnál-csodásabb felfedezések növelik az emberiség látókörét és terjesztik ki az emberi elme uralmát eddig ismeretlen területekre. A társadalmi téren mélységes átalakulás foly. Eddig nem ismert osztályok alakulnak ki, új társadalmi csoportok bírnak nagy ténylegessulylyal, gyakorolnak befolyást még az állami élet közvetlen irányására is, de politikai jogok nélkül. Az az éles ellentét, mely hajdan a nemes és paraszt között volt, ma az »úr« és munkás között élesedik és halmozza a társadalom robbantó anyagát. A munkás osztály egyre jobban érzi és egyre erősödő szóval emlegeti elnyomott helyzetét és folyton erélyesebben, sőt burkolt fenyegetéssel követeli jogainak megadását. Itt gyors kézzel kell beavatkozni. 48-ban volt Kossuth Lajosunk, vajha akadna most is, bölcs magyar államférfi, aki megéri a kor hívó szavát és joghöz juttatná a jogtalanokat.

A haladás iránya tekintetében kétségünk nem lehet. Ez az irány a legradikálisabb reform iránya lehet csak, mert minél szélesebb réteget vonunk az állami élet körébe, annál erősebb a haladás. annál több kéz munkálkodik az ország javán. Hiszen elég, ha arányba állítjuk a 48-as idők radikálizmusát és az azóta elért haladást. Minél radikálisabb reformmal jönnek a vezetők, minél szélesebb réteget a népnek vonják a nemzeti küzdelem körébe. — annál nagyobb örömmel üdvözöljük a reformátorokat.

Igaz, merülnek fel aggodalmak a választójog széleskörű kiterjesztése ellen; de mikor ehhez a ponthoz érünk, ne felejtjük, hogy a konzervativizmus bennrejlik az emberi természetben. 48-ban is felhangzott az aggodalmaskodók szava, de a tapasztalat azt igazolja, hogy nem azoknak volt igazuk.

Nekünk még az »ál-aggodalmaskodókkal« is végeznünk kell. Ezek a radikális választójogtól állítólag az országot, de valójában saját hatalmukat féltik, saját kedvező állásukat és befolyásukat. Ezek csinált ürügyei ellen kettőzött erélylyel kell fellépnie az igaz haladás hívének, mert ne felejtjük, hogy a mi választójogunk nemcsak szűkkel, hanem »kormányozható« is, a mint ezt a lefolyt választások fényesen igazolták. Egy elszánt kormány kellő pénzzel és megfelelően tág lelkiismerettel olyan többséget hoz össze ez alapon, a minőt akar.

A radikális választójogi reform ellen nagy ágyúnak rendszerint a nemzetiségeket hozzák fel. Az aggodalmaskodók a széleskörű választójogtól a nemzeti szupremáciát féltik és végeredményben úgy állítják fel a tételt, hogy a magyar szupremácia annál jobban van biztosítva, mennél szűkebb körre szorítják, mentül jobban megcsonkítják a nemzetiségek politikai jogait.

Hát ez felesleges, de meg igen nagy taktikai hiba is. Felesleges egyrészt azért, mert az ezredév hosszú időtartama alatt megszerzett és fölényesen meg is tartott magyar nemzeti szupremácia, a melyet a magyar faj ma is élvez, nem valami mesterkél, rafinált ápolással fentartott üvegházi növény, a mely csak addig él, míg valami erősebb szél nem éri, hanem a magyar faj őszerejéből fakadó és a magyar törzs uralmát ez országban mindenkorra biztosító erő megnyilatkozása.

Másrészt taktikai véték kiszorítani a nemzetiségeket a parlamentből. Igen is okvetlenül szükséges, hogy a magyarországi nemzetiségek a parlamentben az őket számuk szerint megillető arányban helyet foglaljanak és ott jogos követeléseiket az ország színe előtt nyíltan és őszintén hangoztathassák. Ehhez nekik emberi jogaik vannak. Ha ezt a nemzetiségek el nem érik, hiszen tapasztaltuk már ezt sajnosan, többször is, az eredmény az lesz, hogy ezek folyton Bécs felé tekintenek, mint valami megváltó felé és örökösen külföldre, fajrokonai felé gravitálnak. Állami szempontból is bölcsőbb, ha a parlamentben engedünk a nemzetiségeknek helyet, ha ott nyílt

Bogdány és Társa

Központ: fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatorna és világítási berendező vállalat.

Budapest, VI., Dálnok-u. 12.

Saját házban
Telefon 988.

Ujvidék

II. Rákóczi ut 66.

Telefon 219.

szinen a nyilvánosság, a sajtó ellenőrzése alatt adják elő kívánságaikat, mert itt nyílik a legjobb alkalom, hogy az illetékes állami tényezők az esetleges túlzásokra nyomban válaszolhassanak és az esetleges nemzetellenes magatartás ellen nyomban tiltakozhassanak. E nélkül pedig azt nyernők, hogy odahaza, Erdélyben, a felvidéken titokban, alattomban az állami organumok minden ellensúlyozása nélkül, a legfektelenebb izgatás terére lépnek, hogy ez pedig mire vezet, azt 48-ban Erdélyben sajnos tapasztalhattuk.

Egy ilyen radikális, demokratikus választói reformmal kapcsolatban igenis meg lehet alkotni a szigorított házszabályokat, sőt ez kötelesség.

Smarrn!

Van-e magyar ember, aki ezt a szót nem ismeri?

Járeki arabus nyelven van mondva. A magyar étlapon azt jelenti: császár-morzsóka.

Kaszárnyai virágnyelven katonás kifejezés a semmire, ami tudvalevőleg még a morzsánál is kevesebb. A császári felolvasás szerint: Nesze semmi, fogd meg jól!

Abba az egyetlen szóba lehet összefoglalni a trónbeszéd tartalmát, melyet a munkapárti kormány őfelsége ajkaival elmondott: Smarrn! Egy húr pendül vele aztán a többség válasza: a visszhang, mely a nemzetnek zengi tovább: Smarrn!

Most láthatja minden ember, milyenek ígérek a nagy „nemzeti” munka. Ügyvivő miniszterium sem vállalkozhatik kevesebb feladatra. Nehány toldás-foldás, többnyire a régi törvényeken, vagy pedig a koalíció megkezdett reformjainak folytatása, kiegészítése az igazságszolgáltatás, közművelődés, mezőgazdálkodás terén. Csakis ennyi lesz a híres munka-tervben, ha ugyan nem sikerül majd még a jót is elrontani. Egyébb ígért, ha beváltják, károsnak mutatkozik.

Nemzeti engedmény, nemzeti vívmány semmi. Nincs szó intézményekről, melyek a nemzeti élet gazdasági erejét táplálnák, fellendítenék, a magyar államiság létfeltételeit biztosítanák, fejlesztenék.

Nagy lelki szegénységet takargat az a Smarrn!

Mindössze ez a szócska a veleje, a lényege a nemzeti munkának! Mi az a programban, ami bizalmat kelt, hitet gyűjt, reményt ébreszt a jövő iránt? Mi az, ami életet önt a választáson letört nemzetbe, ami tettekre serkent?

Ki fogja ezután állítani, hogy az amerikai kivándorlás veszíteni fog növekedő arányaiból, ha látja, hogy még az ipar és kereskedelem fejlesztéséről, pártolásáról sincs egy morzsányi említeni valója, semmiféle terve, jóakaratu szándéka az új kormányzati rendszernek. Különb mit is szólna hozzá Ausztria az iparfejlesztéshez? Az ipari érdekek szempontjából elégedjünk meg az Ausztriának alkalmas kormányi előterjesztésekkel.

Hol található fel a programban egyetlen elv, mely jellemzi az új munkát és értékesebbnek, hasznosabbnak mutatja az ellenzéki pártok törekvésével?

Bizony nem csillan ott meg a mungó visszhangban a vezérsugár, mely irányt szab a jövő élet felé és követésre int.

A „hidépítés munkája” rossz előjelek közt indul meg. A becsapott nemzet esallódottan áll a készülődő béke és boldogulás művének bevezetése alkalmával, mikor a császár a lemondás

arán hív az építő munkára. Sokan úgy értik azt a munkát, hogy az újvidéki hidat fogják a városnak felépíteni ingyen.

Találón lehet elnevezni szalmaeséplésnek minden bírálatot, mely a mungó-programmal foglalkozik. Szemet-magot nem lehet belőle kicsépelni. Annál rosszabbul esik az ellenzéki kritika a mungópárti gyászvitézeknek, minél jobban tudják maguk is a szalma tirességét. Tisza István, a nagy eséplőgép sem tartotta érdemesnek azt csépelni, más szalmát választott.

Mi szintén azt mondjuk, kár az idő feecsérlésért, a szó és ténta fogyasztásáért. De nem kár a fáradságért, melylyel a mungópártot megszapulják, vesszők közt futtatják.

Nyíljék ki a nemzet szemé és lássa, milyen kormányban a kezébe juttatta az ország gyepelőjét, milyen uralomra bízta a maga sorsának intézését!

Valóságos humbug, amerikai módú család az, amit a kormánypárt a nemzet és király közti kibékülést hirdető, elkövet a feliratában.

Nincs itt béke, mert a beestelen választáson letört nemzeti akarat nincs megnyugtató, kielégítő. Az ellenzék, vagyis a függetlenül, hazafiasan érző és gondolkodó lelkek, azok, akik a bécsi kommandónak nem hajlonganak, nem mondtak le függetlenségü törekvéseikről. Azoknak nem kell a rabszolgaság, a temető békéje, amelylyel a mungók megelégedetnek érzik magukat. Nekünk csakis az a béke kell, mely gyümölesét nem csupán a trón számolyának termi, hanem a nemzet asztalára is juttat valamit.

Talán a válság, mely a koalíciós kormány lemondásával előállt, meg van-e oldva? Tart az meg, itt lappang, nem is alszik és csak mesterségesen takarja a választások külső eredménye, a többségi elv formái joga.

Humbug, magyarul: szélhámoság, család, a választófelirat azon kijelentése, hozzá még milyen badarság, hogy „a közintézmények korszerű kiépítésében a mungók vezére csak a szabadelviség lehet, mert annak segítségével valósíthatjuk meg összes nemzeti törekvéseink célját: az egységes magyar állam kiépítését és megerősítését”. A szabadelviség nincsen semmi összefüggésben az állami önállóság megszerzésével. A mungó kishitűség nem fog annak kivívásában közreműködni, látjuk a fenti idézet sületlenségéből. Azért is humbug az egész kijelentés. Üres szószátyárkodás, nem egyéb. Ilyen szalmát kell csépelnie az országgyűlési ellenzéknek.

Az állami függetlenség sarkalatos feltétele: az önálló hadsereg, a gazdasági függetlenség. Ez a kettő a meglévő közjogi keretek határain belül is megvalósítható, csak akarat kell hozzá. A nemzet elégedett lesz és a béke visszatér, a közjogi harcoknak úgyszólván hosszú időre végzők szakad, ha a két feltétel megvalósul.

Humbug a többségi felirat választójogi kijelentése. Ez a jog semmit sem ér, ha a törvény nem biztosítja a választások szabadságát és tisztaságát. Nyilván úgy akarja a munkapárt kiterjeszteni a választói jogot, hogy a választási korrupciót is kiterjeszti és az illetéktelen nyomás területét ugyanazonképpen.

Ámitás, amit a választófelirat a bosnyák kérdés elikkasztásával elkövet. Pedig a törvényhozásra vár az elfoglalt tartományok közjogi helyzetének rendezése. Így követeli a 30 év előtti törvény. Ragaszkodik-e a mungótársaság a felség koronázási esküje által megerősített történeti jogunkhoz, Boszniát illetőleg? A sikkasztásból következő: nem. De hát ilyen a nemzeti munka! Az egy darab világtörténet! Smarrn!

Lesz azonban más munka! Le fogják törni

a törvényhatóságok erejét, ellenálló képességét. Be van jeleatve az önkormányzat terén az állami befolyás kellő érvényesítése és a tisztviselői állások biztosítása. — Nem kérünk belőle! Mi más ennek a célja, mint hogy lehetetlenné tétessék egy újabb nemzeti ellenállás? Tudjuk, hogy II. József idejében a császár nevezte ki a vármegyék összes tisztviselőit. Így fog történni az új nemzeti reform megvalósítása után a „szabadelvi” függetlenségi törekvések korában. Csakis áhítozhatnak a II. József császár ideje után.

Van abban a „Smarrnban” olyan, ami nincs benne. Az Apponyi-féle törvények és „hirhedt” nyelvredeleteinek visszavonásának agyonhallgatása. T. i. ezeket az intézkedéseket, melyeket a nagy eséplőgép: Tisza István tyukszemrehágásnak nevezett, fentartja az új rendszer. Fentartja az új adótörvényeket is. Ennek visszavonása sincs benne. Nincs benne az általános egyenlő, titkos választási jog. Ez a sok nincs-van benne a Smarrnban.

A „Smarrn” ebben a tekintetben hallgatólagosan legtöbbet mond. Mindezek a dolgok nem fognak megtörténni, pedig Ujvidék város újdonsült képviselője a mellét verte és megígérte a járeki arabusoknak, hogy mindezeket részben visszaszívattja, részben megcsinálja, mint a titkost.

Majd ha kérdőre vonják a választók az újdonsültet, bizonyára azt fogja odavágni nekik, mint Héderváry üzentet az országnak: Smarrn!

HIREK.

Kitüntetés. A király Pusibrk Vazul újvidéki g. kel. szerb főgimnáziumi igazgatónak a tankerületi főigazgatói címet adományozta. E kitüntetés a város minden körében és rétegében igaz örömet kelt, mert egy köztisztelőben álló s a tanügy terén 40 éven felül működő derék és jeles pedagógus érdemeinek szől.

Orvosválasztás. A ker. munkásbiztosító pénztár mult vasárnap töltötte be választás után a 4 kezelő orvos állását. A beérkezett 12 pályázó közül megválasztottak a régi orvosok, u. m. Dr. Kemény, Dr. Saly és Dr. Szvinyarev, újonnan pedig — elhalálozott Dr. Ofner Ferenc helyébe Dr. Klein választott meg.

Az újvidéki fürdőszaison. Dacára, hogy az aratási munkák még javában folynak, amely munkát magyar tüdőök igen megszokták érezni, az Ujvidéki Városi Ártézi Jódosfürdőben a legpezsgőbb élet uralkodik. Nemesak a fürdő szálloda összes szobái vannak tulszofolva, de még a közel fekvő utcákban levő összes lakások is fürdővendégek részére vannak kiadva; és így a fürdő, ami iránt egy pillanatig sem lehetett kétség, nagyban szolgálja városunk idegen forgalmát és a polgárság érdekeit. Valóban meglepő és örvendetes az a szép eredmény, amit a mi, messze vidékeken híres, ártézi jódos vizünkkel érnek el. Csak legutóbbi számunkban közöltük Komlós Béla hálairatát, amelyben valóságos elragadtatással szől arról a csodás hatástról, amelylyel fürdőnk vize kisleánya egészségét visszaadta. Mostani számunkban, a nyílttör rovatban Radó Sándor, a budapesti királyi színháznak tagja, hívja föl a szenvedő emberiség figyelmét a nála is eredményesen bevált újvidéki jódosvizre. A fürdő idegen vendégeinek hosszú sorából a következőket sikerült följegyezni: Dr. Donát Endre, ügyvéd, Budapest, Protics János gör. kel. plébános Mostár, Krully Dása tanító Mostár, Berkes Lajos rendőrkapitány és neje Nagybeckerek, dr. Schaeffer József községi orvos és neje Dunaeséb, Radó Sándor, a kir. színház tagja Budapest. Kármán Pál kutmester, Palánka, Juhász Erzsébet pénzügyőri szemléző neje Dunaeséb, Bógnér Károly tanító Apatin, Jódó Endre adótárnok és neje Topolya, dr. Petrovics Nikola ügyvéd Sabacz,

Ivanics G.
sics Tivadar
Nikolics
Itt említjük
vosok kong
megtartva.

A vérba
a vérba szől
hangu level
kórház igaz
Ehrlich-Hat
cimere elkül
általános ke
esen készre
amelyben ha
tos jelentés
list kér.

Lövésze
lövés tétete
nyertes lón
(ötös), Stoy
chert M. (né
Weichert M
sárnap, jul
lőnek 150

Uj vasu
Hegyes - F
mindeztidei
tőkét nem
Gombosnál
és a két pá
házak fele
terv, hogy
tegyék mi
szárnyvona
szággal e
tesüljön.

A szab
ko ügyvéd
védet Kul
Dr. Török
H a d z s i
U j v i d é k
bor, Dr.
és Dr. Ra
lyel az új
Dr. Hajdu
rületéről t
jos apatin
Stein Ado
az ügyvéd

Zsably
ségeknek
lekkönyvi
péssél is
A napok
nizsterium
osztálytar
ségeen en
tekintetél

Nagy
Zombor,
szes hon
be s ott
korlatoka
részint l
fogják e

Rudo
a napok
tálmegye
zsóház

Szab
a napok
né, aki
honleány
földbirto
volt a n
halt; a
kisérték

Bevá

Ivanics György kereskedő, Belgrád és Gersics Tivadar kereskedő, Sunja (Horvátország), Nikolic Vladimir kereskedő Zágráb s. b. stb. Itt említjük meg, hogy a délmagyarországi orvosok kongresszusa augusztus hó 27-én lesz megtartva, a „Városi Ártézi Jódosfürdő”-ben.

A vérhaj szeruma Ujvidéken. Ehrlich tanár, a vérhaj szerumának világhírű föltalálója meglehetősen levelet intézett. dr. Schosberger Sándor kórház igazgató főorvoshoz, amelyben jelzi, hogy Ehrlich-Hata 606. sz. preparátumát legközelebb címére elküldi. Addig is elnézését kéri, miután az általános kereset folytán, szeruma jelenleg nincsen kész. Érdekes a levélnek az a része, amelyben hangsúlyozza, hogy a kísérletekről pontos jelentést kér és ennek betartására reverzálisan kér.

Lövészet. A polg. lövöldében e hó 17-én 310 lövés tétetett az 5 körű rendes céllapokra; díjnyertes lón, még pedig mély lövésért: Witz F. (ötös), Stoy V., Zanbauer Ág., Derner L., Weichert M. (négyes); találó lövésért: Stoy V. 14/28, Weichert M. 11/17, Witz F. 9/19. — Jövő vasárnap, jul. 24 én az 5 körű rendes céllapokra lőnek 150 m. távolba.

Uj vasut. A nagy pénzáldozatok árán épített Hegyes-Feketehegy-Palánka közérdekű vasut mindezt ideig kicsiny forgalma miatt a befektetett tőkét nem igen kamatoztatta. Most azután, hogy Gombosnál hidat épített a máv, az ottani komp és a két parton elhelyezett kompátvonó és huzalházak feleslegessé válnak. Így merült fel az a terv, hogy a feleslegessé vált kompot Palánkán tegyék működésbe s a vinkovcei vonalig egy szárnyvonalat építenek, hogy ezáltal Horvátországgal egy új s főleg közeli vasutvonal létesüljön.

A szabadkai ügyvédi kamara. Dr. Jaksits Zsárko ügyvédet Titel, Dr. Bugarszky Nenad ügyvédet Kula, Dr. Balassa Pál ügyvédet Óbecse, Dr. Török Andor ügyvédet Magyarakanizsa, Dr. Hadzsi Szilárd és Dr. Géza Imre ügyvédek Ujvidék, Dr. Körtvélyes Mór ügyvédet Zombor, Dr. Batta Péter ügyvédet Magyarakanizsa és Dr. Rajesich László ügyvédet Apatin székhelyvel az ügyvédek lajstromába iktatta, ellenben Dr. Hajdu Dezső zentai ügyvédet a kamara területéről történt távozása folytán, Dr. Kék Lajos apatini ügyvédet önkéntes lemondása és Dr. Stein Adolf adai ügyvédet elhalálása folytán az ügyvédek lajstromából törölte.

Zsablyán telekkönyv. A zsabylai járás községeinek régi hó vágya, a járásbírósnak telekkönyvi hatósággal való felruházása, egy lépéssel ismét közelebb jutott a megvalósuláshoz. A napokban Zsablyán járt az igazságügyi minisztérium képviselőjében Dr. Závodszy min. osztálytanácsos, hogy a községek által közköltésben emelendő új bírósági épület elhelyezése tekintetében a helyszínen telekszemlét tartson.

Nagygyakorlatok Szabadkán. Ujvidék, Zombor, Szeged- és Nagybecskerekéről az összes honvéd zászlóalj Szabadkára vonulnak be s ott Tompa-Kelebia határában fognak gyakorlatokat tartani. A nagyszámu katonaságot részint barakkokban, részint pedig a városban fogják elszállásolni.

Rudolfsgnad-Rezsóháza. A belügyminiszter a napokban elrendelte, hogy Rudolfsgnad törvénymegyei község hivatalos magyar neve: Rezsóháza.

Szabadkán nem mindennapi halottat kísérték a napokban utolsó útjára. Özv. Zrinyi Miklós, aki a 48-as szabadságharcot mint 16 éves honleány élte át s akinek férje: Zrinyi Miklós földbirtokos, egyenes uton való leszármazottja volt a nagy Zrinyieknek, 78 éves korában meghalt; a nagy idők tanuját óriási részvét mellett kísérték utolsó útjára.

Beváltott selyembubó. A zsabylai selyem-

Általános

igazság hogy az emberek

egyenlő

véleményre jutnak, ha

közvetlen

tapasztalataik egyenlők. Szerte az egész országban

községenkénti

tapasztalatok bizonyítják immár, hogy százával és ezrével keresik fel az ujvidéki ártézi gyógyfürdőt, melynek vize nem

titkos,

hanem valódi és mégis csodás hatásu és könnyűvé teszi a

választást,

hogy pénzünket külföldre vigyük-e, vagy

követeljük

a szenvedő betegtól, e hazájában, Ujvidéken, keressen betegségére enyhületet.

E fürdő jótékony hatása mindenkire, tehát a

nőkre is kiterjed.

gubó beváltó állomáson az idén 80.000 kor. fizetett ki Csurog, Sajkásgyörgye és Zsablya községek által tenyésztett gubókért.

Érdekes házasság. A bácsalmási anyakönyvvezető előtt házasságkötés céljából érdekes pároska jelent meg a napokban. A vőlegény 67 éves, a menyasszony pedig 77 éves. Legérdekesebb a dologban az, hogy a menyasszony csak 4 hó előtt lett özvegy.

A B. Bodrog vm. Gazdasági Egylet küldöttsége e héten jelent meg Latinovits Géza nagybirtokos vezetése alatt gróf Serényi földművelésügyi miniszter előtt, hogy anyagi és erkölcsi támogatást kérjen a szabadkai vajgyár üzemének fejlesztésére és a vállalat megerősítésére.

Kimentették a Duna hullámaiból. Havel Jenő orsovai járásbíró a napokban Zomborba igyekezett rokonai látogatására. Éjjel érkezett hajón Zimonyba s midőn itt kiszállt, a rosszul világított hajóhídról lecsuszott és a vízbe esett. Már-már elmerült a habokban, mikor a hajó legénysége csónokba ugrott és a fuldokló járásbíró kimentette a halál torkából.

Harc az ügyvédi reform ellen. A szabadkai ügyvédjelöltek e hó 17-én értekezletet tartottak, melyen a tervezett ügyvédi reformnak a jelöltek sértő intézkedései ellen foglaltak állást.

Betöréses lopás a templomban. A cservenkai izr. templomba ismeretlen tettesek betörték a napokban s a templomban elhelyezett persely tartalmát: körülbelül 40 kor. aprópénzt elvitték. A rendőrség azonnal nyomozást indított, de a tetteseket nem tudta kideríteni, azonban Weisberger Fülöp izr. tanító ellen lopás gyanúja miatt a zombori ügyészségnél vádat emelt. Alapos-e a gyanú vagy sem, a megindított nyomozás fogja felderíteni.

Ki kapja a világon a legtöbb levelet? Egy angol napilap statisztikai kimutatást közöl arról, hogy uralkodók, nagy férfiak hány levelet kapnak naponként. Az érdekes kimutatásban első helyen a pápa vezet, akinek naponként 50—52 ezer levél és ujság érkezik. A levelek intézésére külön titkári osztályt létesítettek, melyben 54 titkárnak kell szorgalmasan dolgozni, hogy restanciába ne jussanak. Második helyen az angol király áll, ki 6—7 ezer levelet s ujságot kap, míg a mi királyunk címére 3—400 darab jön.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara július hó 15-én tartotta rendes havi ülését. Az elnöki jelentések során Szarvady L. elnök előterjesztette, hogy a Budapesten tervezett szabó és cipészipari tanfolyamok fedezet hiánya miatt ez év nyarán nem tartatnak meg s közölte a kereskedelemügyi miniszter felhívását, mely a paprika termelők és kereskedők figyelmébe ajánlja, hogy a paprika küldeményeiket „magyar paprika”, „szegedi paprika” felirással jelöljék. Felhívja továbbá az érdekelt kereskedők figyelmét arra, hogy tekintettel az őszi nagy árutörődésre, a szállítási időhöz nem kötött tömegárúkat, mint pl. szén, fa, só, érc, kő stb. szeptember havát megelőzőleg szállítsák. Örömmel vett tudomást a kamara a kereskedelmi kormány azon szándékáról, mely szerint a személy és podgyász szállításra nézve a belforgalomban érvényes szabályzati határozmányok az új nemzetközi vasúti egyezménybe is felvétesse. Véleményes javaslatot tett Csongrád vármegye kéményseprési szabályrendelete és Bács-Bodrog vármegye hetivásár látogatási szabályrendeletének módosítása tárgyában. Javasolta, hogy Bács város közegeiben állatfelhajtás engedélyeztessék. Zombor város közegeiben díjszabását illetőleg csak abban az esetben ad véleményt, ha a bekívánt adatok megküldetnek. Elhatározta továbbá, hogy sürgeti a tisztességtelen versenyről szóló törvény mielőbbi megvalósítását, a betegsegélyzésről és balesetbiztosításról szóló törvény mielőbbi revízióját;

kiemelve különösen azt, hogy az érdekeltég minél szélesebb körű bevonásával óhajtja a revíziót előkészíteni, hogy így a multban ennek melőzése folytán eredő hibák és sérelmek kiküszöböltesse. Pálffy Dániel indítványára felterjesztést intézett a strájk törvény mielőbbi létesítése érdekében a keresk. miniszterhez. A kisipari gépadományozások eddigi rendszere megváltoztatásának tárgyalására a kereskedelmi szakoktatás reformja ügyében kamarai értekezlet összehívását tartja szükségesnek. Sürgeti a szegedi munkaközvetítő mielőbbi létesítését. Felterjesztésben a délvidéki malomipar érdekében kéri, hogy a korpa Szerbiából vámmentesen ne legyen behozható, akkor, amidőn a buza behozatala vámfizetése mellett lehetséges. Az elnökség jelenti, hogy Hódmezővásárhelyt és Baján eljárt a Maison Rosset cég hólapda-szerű előrusítása ellen s mivel a kerület több községében nagyon el van terjedve, az ellen széles körű akciót indít. Végül a szabadkai felsőkereskedelmi iskola fentartásához 1910-re 500 k., egy zombori felsőkereskedelmi iskolai tanár részére pedig külföldi tanulmányútra 200 k. szavazott meg.

A magyar kisbirtokosság szervezkedésének fényes eredményét láthatjuk az immár az országgyűlésen is szereplő „Gazdapárt”-ban. E párt megalakítása volt végeélja annak az öntudatos, esőndben, de a magyar faj szeretetéből folyó mozgalomnak, amelynek vezére Szabó István országgyűlési képviselő, a kisbirtokosság az ország különböző helyén felállított 46 szervezete s e szervezetek központja a fővárosban, VII. Akácfa utca 5. erősen munkálkodik, hogy a kisgazdák hatalmas védővárát megépítse, amelynek célja egyelőre beleszólni és örködni a fölött, hogy a magyar föld művelői érdekei érvényesítenek, később azonban befolyni a magyar mezőgazdasági és szociális politika irányításába is.

Új betéti társaság. Leopold Gyula budapesti hirdetési irodája, melynek nemcsak a belföldi hanem a külföldi nagy hirdetések is állandó üzletfelei s mely a legtekintélyesebb és legnagyobb apparátussal dolgozó vállalat e szakmában, betéti társasággá alakult. A betéti társaság egyedüli heltagja Leopold Gyula, ki a vállalatot kiváló szaktudásával és elismert agitálásával továbbra is vezeti. Leopold Gyula, mint értesülünk, több nagyobb vidéki lap kiadójával egyesülve, a vidéki lapok részére egészen külön szakosztályt fog létesíteni, mely csak a vidéki lapok hirdetési ügyeivel fog foglalkozni.

Nyiltér.

1910. július 17-én.

Az Ujvidéki Artézi Fürdő Tekintetes Igazgatóságának!

Nem mulaszthatom el, hogy az ujvidéki artézi gyógyfürdő kitünő gyógyhatásának a legmesszebb menő hálám és a legőszintébb elismerésemet kifejezzem. Évek óta szenvedtem retentó fájdalmakban úgy, hogy minden évben világhírű fürdőt látogattam és nem értem el oly eredményt 4-5 hét alatt ezen világhírű fürdőkben, mint rövid idő alatt az Ujvidéki Városi Artézi Jódosfürdőben, hol 8-10 nap alatt megszabadultam azon borzalmas fájdalomtól, amelyek már évek óta gyötörtek.

Ezért fogadja a fürdőigazgatóság a jó Isten minden áldását, azért pedig, hogy ilyen fényes áldozatot hozott a fürdő megteremtésére, a legőszintébb köszönetem.

Maradtam kiváló tisztelettel.

Radó Sándor

a budapesti kir. színház tagja.

Felelős szerkesztő: **Zanbauer Ágoston.**
Politikai főmunkatárs **dr. Medvetzky Imre.**
Laptulajdonos: az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt.

Nyomatott „Natosévits” tanítói részvénytársaság villanyerőre berendezett könyynyomdájában Ujvidéken.

Hirdetések.

4020/tkvi. 1910 szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Klein és Ungár végrehajtónak Schönerer Józsefné ujvidéki lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 758 kor. 44 fill. ökekövetelés, ennek 1909. évi február hó 25-től tjáró 5% kamatai, 144 kor. perbeli végrehajtási már megálapított, valamint jelenlegi 16 k. 30 fill. és a még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t. cz. 144 §-a alapján és a 146 §-a értelmében az ujvidéki kir. törvényszék területén levő a temerini 966. sz. betétben A. §. 1. sor. 1420. hrsz. a. Schönerer Józsefné Grisz-mayer Anna tulajdonán felvett jószágtestre 3600 koronában ezennel megálapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására **határidőül az 1910. évi augusztus hó 3-ik napjának délutáni 3 órája Temerin község házához tüzetik ki.**

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási ár felén alul eladatni nem fognak.
2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10%-át vagyis 360 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügymin. rend. 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni

Kelt Ujvidéken, 1910. évi május hó 20-án.
Vékey Zoltán, s. k. kir. tszéki bíró.

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Kiváló vegyi összetétel következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok esetében, valamint cukorbetegségeknel, csúszos bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztőszervek hurutus bajainak gyógyítására

Igazgatóegység: Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 22.
Kétkeszlőség: **EPERJES.**

Ujvidéken kapható minden fűszerkereskedőben.

Fölvétel a Bohn-féle „Szegedi Deák-Otthonba” mint internátusba.

Az internátusba fölvételnek a szegedi középiskolák bármelyikébe járó tanulók **valás és nemzetiségi különbség nélkül,** továbbá azok, kik a felső kereskedelmi, polgári avagy felső ipariskolát óhajtják látogatni. Ellátási díj egész évre 400 korona. Az internátusnak kitünően berendezett kétemeletes palotája van, ahol a növendékek szakszerű felügyelet alatt állanak. 3-3

Minden további felvilágosítást készséggel nyujt a tulajdonos. **Bohn Károly.**

Raichl J. Ferencz

műépítész

irodáját Szücs utca 21. sz. alatt nyitotta meg. — **A Trandafil Mária alapítványi árvaház építési irodája.** 3-3

Járványok idején és minden időben semmi sem biztosítja jobban az egészséget, mint a jó és emésztésképes gyomor, meg a tiszta ivóvíz. Kiváló eszköz erre

a mohai

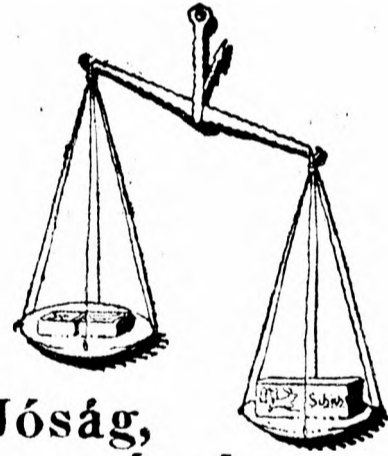
„ÁGNES”

FORRÁS

természetes szénsavdus ásványvíz, mint föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús széntartalmánál fogva nemesak **biztos óvszer fertőző elemek ellen,** hanem a benne foglalt gyógvysóknál fogva kitiünő szere a legkülönbétebb **gyomor, légcső és húgyszervi betegségeknek.**

Kedvelt borvíz.

Főraktár Ujvidéken: Dietzgen Imre fia fűszerkeresk. cégnél. 5-20

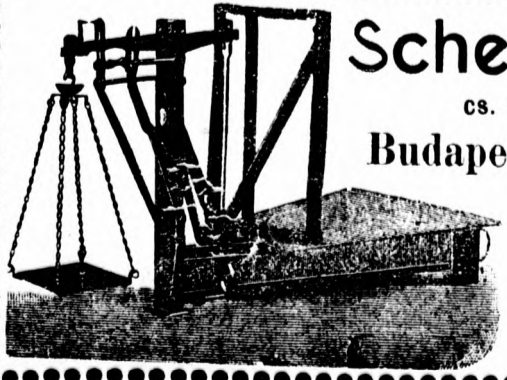

Jóság, ár és súlyra

kell a szappan összehasonlításánál és bevásárlásánál ügyelni. A világ egy szappana sem éri el a

Schicht szarvas szappanát

minden jó tulajdonságában, tisztaságában, mosóképeségében, lágyágában és olcsóságában.

Schember C. és Fiai

cs. és kir. udvari hidmérleg- és gépgyár 5-5

Budapest, VI. ker., Váci-körut 59.

Ajánlja legjobb minőségű egyensúly-, tizedes-, tolósúly stb. rendszerű és mindenféle

GAZDASÁGI MÉRLEGEIT.

Kimerítő árjegyzékkel készséggel szolgál.

VI. évfolya

Ejőfzetési árak

Egy évre . . .

Félévre . . .

Negyedévre . . .

Egyes szám ára

MEGJELEN

ÉS CSÜTÖ

AZ OT

A felira

Irta

Most m
gát; attek
gas színvo
képviselőh
adandó fel
szónokai u
— Igen na
fel a trónb
mával eze
és főleg a
lalkoztak,
arra, hogy
laszthatlan
István álta
kérdést tá
e vita alka
tanulságok
lag rövid

A vála
alkalmáva
szegett, d
csa, szinte
szinre. Sz
biz ennek
a legutóbb
geztek vo

Kétség
államszerv
jele a köz
után az á
goriája »
tandó sze
a választ
kat beszé
csén-meg
viselkedet
odáig me
kiknek a t
politikai
politikai
vásánál
vényezék
niszter,
folytán f
ezen ok t
sziónak
meg. Az
nem pres
tesz! Cs
az érsek
kalmazot
lyet fogla
ki kire s

A pá
si elnök
mindene
a munka
még akk

BO